

Kuva: STKL

Vipuvoimaa
EU:lta
 2007–2013

Voisiko ESR toimia rahoituskanavana myös sinulle tärkeiden asioiden toteuttamiseksi?

Euroopan sosiaalirahasto ESR investoi käynnissä olevalla ohjelmakaudellaan 2007–2013 yhteensä 75 miljardia euroa eri puolille Euroopan unionia. Hyötyjä rakennerrahaston työstä koituu arvion mukaan yli 70 miljoonalle ihmiselle.

Myös Suomelle Euroopan sosiaalirahaston merkitys on ollut suuri EU:hun liittymisen jälkeen. Rahoilla on parannettu monen suomalaisen työllistymisedellytyksiä ja saatu luotua uusia työpaikkoja.

Erytisen suuri ESR:n merkitys oli 1990-luvun laman jälkeisenä ajanjaksona, jolloin työllistämiseen ja työpaikkojen luomiseen tarvittiin kaikki käytettävissä olevat voimavarat. Nyt voimavaroja tarvitaan taas, kun rakennetaan uutta nousua taloudellisen laskusuhdanteen jälkeen.

Tässä työssä sosiaali- ja terveysjärjestöt ja julkisen sektorin asiantuntevat toimijat ovat osoittaneet taitonsa ja halunsa tehdä töitä yhteisen hyvinvoinnin eteen.

Voisiko ESR toimia rahoituskanavana myös sinulle tärkeiden asioiden toteuttamiseksi? Asia kannattaa ottaa selvitetäväksi ja vakavan harkinnan alle.

Käytetään EU:n tarjoamaa vipuvoimaa ja kammetaan hyvinvointi nousuun! ■

Juha A. Pantzar

Kehitysjohtaja
 Sosiaali- ja terveysturvan
 keskusliitto (STKL)

Polut, Portaat ja Pitkospuut työelämään

Oma polku löytyy usein jo parin kuukauden aikana

Kuva: Shutterstock

Polut, Portaat ja Pitkospuut työelämään -hanke on tarkoitettu työttömille, ammatinvaihtajille, osatyökykyisille ja ilman ammattitutkintoa oleville nuorille. Hanketta hallinnoi kolmannen sektorin palvelujärjestö Manna ry, joka toimii Nastolan Uudessakylässä.

Vuoteen 2012 jatkuva hanke on tullut tarpeeseen, sillä osallistujia on melkein tunkuun asti. Mukaan tullaan työ- ja elinkeinotoimiston, oppilaitosten tai vakuutusyhtiön kautta sopimusten mukaan. Osa ohjautuu hankkeesta koulun penkille, osa työllistyy avoimille työmarkkinoille, ja uusia työpaikkojakin on syntynyt.

- Uusia yrityksiä on perustettu kaksi, joista toinen on yhteiskunnallinen yritys **VerkkoNikkarit OSK**, projektipäällikkö **Merja Monto** mainitsee.

Hanke on tällä hetkellä (puolessavälissä (01/2011) ja osallistujia hankkeessa on ollut 67. Kokonaistavoite on 99 henkilöä koko hankkeen aikana.

Valtina seitsemän koulutettua ohjaajaa

Polutuksen alussa kartoitetaan osallistujien lähtötilanne sekä tutustutaan kotipalvelu-, keittiö-, puhtaanapito-, ympäristönhoito sekä hoiva-alan tehtäviin ohjaajan tuella.

Merja Monton mukaan hankkeen yksi valttikortti on seitsemän ohjaajaa, jotka on koulutettu työpaikkaohjaajaksi eri työtehtävissä. Ohjaajilla on oikeus ottaa vastaan myös ammatti- ja perustutkintojen näyttöjä.

- Mukanaolija saa näin realistisen kuvan eri töistä ja mahdolliset ruusunpunaiset mielikuvat karisevat alkuunsa. Toisaalta joku kokee löytäneensä juuri sen mitä on etsinytkin ja hakeutuu nopeasti alan koulutuksiin.

- Seuraava vaihe, portaat, tarkoittaa jokaiselle tehdyn henkilökohtaisen suunnitelman mukaisia jatkotoimenpiteitä sekä arviointia. Jatko voi olla koulutusta, tutkintoja, työllistymistä tai yrittäjyyttä. Uusi mielekäs tehtävä voi löytyä myös vapaaehtoistyön tai kansalaistoiminnan parista.

- Kriisivaiheiden yli päästään pitkospuuta pitkin hyvän yhteistyöverkoston asiantuntijoiden avulla.

Paljon lisäarvoa osallistujille

Vaikka maksimiaika hankkeeseen osallistumiseen on puoli vuotta, oma polku löytyy usein jo parin kuukauden aikana.

- Puoli vuotta sen jälkeen, kun osallistuja on meiltä lähtenyt, otamme häneen vielä yhteyttä ja kuulostelemme missä mennään, Merja Monto kertoo.

Manna ry tarjoaa osallistujille muutakin lisäarvoa aina luonnonkauniista ympäristöstä lähtien. Hankkeen aikana henkilöt voivat osallistua mm. ensiapu- ja hygieniosaamiskoulutukseen.

- Erityisesti olemme havainneet tarpeelliseksi tarjota mahdollisuutta keskustella terveydenhoitajan kanssa, sillä työttömillehän ei ole järjestetty kohdennettua terveydentilan seuranta. ■

”VUOTEEN 2012 JATKUVA HANKE ON TULLUT TARPEeseen, SILLÄ OSALLISTUJIA ON MELKEIN TUNKUUN ASTI.”

Polut, Portaat ja Pitkospuut työelämään

Ohjelma ja toimintalinja: ESR, TL2

Projektikoodi ja toteutusaika: S10880, 16.3.2009–31.5.2012

Kokonaiskustannukset: 737 787 €

Toteutus: Manna ry

Hallinnointi: Hämeen ELY-keskus

Lisätietoja: projektipäällikkö Merja Monto, merja.monto(at)manna.fi

www.manna.fi > hankkeet

Nuorten hyvinvoinnin ankkurit Lapissa: Kuvataidekasvatus ja sosiaalityö yhdistyvät

Nuorten hyvinvoinnin ankkurit -hankkeen tavoite on nuorten syrjäytymisen ehkäiseminen yhteisöllisen taidekasvatuksen keinoin sekä tuottamalla ajankohtaista tietoa nuorten psyykkisestä ja sosiaalisesta hyvinvoinnista.

Hankkeessa ovat mukana 15 vuotta täyttäneiden nuorten kanssa lähellä olevat tahot: nuorisotyöntekijät ja koulut. Ankkurit-toiminnassa lähtökohta on se, että selvitetään nuorten nykyisen hyvinvoinnin tasoa ja kehitetään uusia työskentelytapoja, joiden avulla nuoret ja heidän elämässään olevat aikuiset pystyvät ”juttelemaan samalla kielellä”.

Taide yhdistää ja vapauttaa

– Olemme toteuttaneet nuorten kanssa erilaisia taidetyöpajoja, joiden perusteella rakennetaan tulevaisuuden toimintatapoja kuntien, koulujen ja nuorten väliseen yhteistyöhön. Yhteisöllisen taidekasvatuksen keinoin on käsitelty aikuistumista, identiteettiä, menneisyyttä, nykyhetkeä, tulevaisuutta ja nuorten mielipaikkoja sekä epämieluisia paikkoja. Erittäin tärkeää on saavuttaa nuoret, jotka peruskoulun jälkeen kokevat erilaisiin sosiaalisiin verkostoihin kiinnittymisen vaikeaksi, kertoo projekti-koordinaattori **Katri Kuusela**.

Nuorten hyvinvoinnin ankkurit -näyttely kokoaa yhteen keväällä 2009 toteutettujen taidetyöpajojen tuotoksia ja kertoo niihin liittyvistä prosesseista. Näyttely on kiertänyt hankekunnissa ja ollut esillä valtakunnallisissa ja kansainvälisissä seminaareissa vuosien 2009–2010 aikana. Näyttelyssä on mukana mm. Ivalolaisten nuorten Tässä ja tulevaisuudessa -valokuvanäyttely ja Ranualla tehty Toiveiden puu. Hankkeessa on syntynyt myös yhteisöveistos Elämän onnenlehdet, tulitaidelveistoksia, mosaiikkiseinäteos, kierrätysmateriaalista valmistettu Nuorten ympyrät -seinäteos, yhteisömaalauksia, serigrafioitaita, neulanreikäkamerakuvia ja kollaaseja.

– Avainsana on yhteisöllisyys. Yhdessä tekemällä luovuus saa siivet ja vaikeitakin asioita pystyy työstämään.

Nyt kun menetelmiä on pilotoitu ja todettu hyväksi, seuraava askel on otettu ja meneillään on taidekasvatusmenetelmien juurruttaminen osaksi kuntien ja koulujen nuorisotyötä.

Mukana on ollut satoja nuoria. Osallistuminen on tapahtunut sekä osana kouluopintoja että vapaaehtoisesti nuorisotiloilla. Taidetoimintakokemukset ja menetelmät on kerätty taidetoimintamallikäsikirjaksi, joka on saatu jo taittovaiheeseen ja julkaistaan marraskuussa.

Hankkeen tiimoilta julkaistiin useita kirjallisia tuotoksia mm. *Käsikirja taidetoimintamenetelmiin: Taidetoimintamenetelmillä apua nuorten hyvinvoinnin tukemiseen ja Rälläkkä ja sivellin – taidetoimintaa nuorten hyvinvoinnin tueksi* -julkaisu. Lista kaikista julkaisuista löytyy hankkeen www-sivuilla.

Kiinni omaan kotiseutuun

Nuorten hyvinvointitutkimuksen kyselyosioon osallistui keväällä 2009 vajaa 600 yhdeksäsluokkalaista 15 Lapin kunnasta. Tämän lisäksi hankekunnissa on tehty nuorten hyvinvointia selvittäviä

yksilö- ja ryhmähaastatteluita. Nuorten hyvinvointiselvitys julkaistiin marraskuussa 2010.

Hyvinvoinnin ankkurit -hanke kuuntelee nuoria. Nuorten hyvinvointiselvityksen tuloksena on siis realistista tietoa siitä, mikä arjessa on hyvää ja mitkä asiat ovat vaikeita. Hankkeen tavoitteena on vähentää nuorten syrjäytyneisyyden ja yksinäisyyden tunteita. Tätä kautta on mahdollista tarttua aikaisessa vaiheessa myös niihin asioihin, jotka juuri lappilaiset nuoret tuntevat omikseen.

– Etsimme keinoja, jotka vahvistavat nuorten kiinnittymistä omalle kotiseudulle, opintoihin ja työmarkkinoille. Hankkeen puitteissa pyrimme tuomaan kunnissa nuoren äänen kuuluviin.

Hanketta hallinnoi Pohjois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus, osatoteuttajia ovat Lapin yliopiston sosiaalityön laitos sekä taiteiden tiedekunta, Kemijärven, Inarin, Kolarin ja Ranuan kunnat. ■

Kuva: Shutterstock

**”YHDESSÄ TEKEMÄLLÄ LUOVUUS SAA SIIVET
JA VAIKEITAKIN ASIOITA PYSTYY TYÖSTÄMÄÄN.”**

Nuorten hyvinvoinnin ankkurit Lapissa

Ohjelma ja toimintalinja: ESR, Pohjois-Suomen suuralueosio, TL 2

Projekti-koodi ja toteutus-aika: S10261, 1.5.2008–30.11.2010

Kokonaiskustannukset: 335 921 €.

Toteuttaja: Kolpeneen palvelukeskuksen kuntayhtymä

Hallinnointi: Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Lisätietoja: kehitysjohtaja Kaisa Kostamo-Pääkkö, kaisa.kostamo-paakko(at)poskelappi.fi

www.sosiaalikallega.fi/hankkeet/nuorten-hyvinvoinnin-ankkurit

SCHATZ:

Kunnianpalautus Elton Johnille

EU-komissio vaati Italialta yli 700.000 euroa aluekehitysrahaa takaisin, jolla brittimuusikko Elton John oltiin palkattu esiintymään Napoliin syyskuussa 2009

”Kulttuuritapahtumat voidaan laskea hyväksyttäviin kehitysohjelmiin, mutta silloin niiden on oltava pitkän aikavälin sijoituksia”, sanoi komission edustaja Brysselissä. EU-viranomaisten mielestä tukirahat piti palauttaa, koska ne oli tarkoitettu köyhien alueiden kehittämiseen muun muassa parantamalla yhteiskunnan perusrakenteita ja koulutusta.

Ensireaktion oli: Oikein! Rajansa kaikella, tähän on selvää varojen väärinkäyttöä. Sitten aloin ajatella ja epäillä: Millä argumenteilla kukaan voi väittää, ettei tämä konsertti täyttänyt kaikkia EU:n asettamia kriteereitä?

Koulutusta parannettiin pelkästään sillä, että Elton lauloi Lontoon kielellä. Jos kontaktihinta lasketaan, tämä oli halpa oppitunti, muutama euro per nuppi ja sadalle tuhannelle italialaiselle järjestyi kielisuihku. On vieraita kieliä opetettu tehottomamminkin.

Aivan varmasti konsertti paransi yhteiskunnan perusrakenteita: Napolin taksikuskit, baarinpitäjät ja pizzayrittäjät hymyilivät speaktaakkelin jälkeen pitkään tyytyväisinä, jäätelöpalloja myytiin syysheiteessä ennätysmäärä ja konkurssin partaalla kiikkuva paikallinen ilmapallotehtailija sai viime hetkellä pelastavan tilauksen.

Työtä ja iloa riittää konsertista monelle vielä tänäkin päivänä: Seitsemänkymmentä ihmistä rakastui sinä yönä silmittömästi, kolmetoista nuorta naista tuli raskaaksi ja jätti sen seurauksena muutamatta pois kaupungista, sinä iltana perustettiin Napoliin neljä uutta bändiä ja kolme uutta mikroyritystä.

Konsertti oli siis ilman muuta pitkän aikavälin sijoitus. Sen aiheuttamaa liikevaihtoa on mahdotonta laskea, mutta se takuulla ylittää konsertin kustannukset.

Napoli sijaitsee Euroopan periferialla ja on epäilemättä tuen tarpeessa. Sen tarpeessa ollaan toisellakin periferialla: Myös Itä-Suomella on paha ongelma: Ikärakenne siellä on sama kuin Japanissa, väestö vanhenee ja paikalliset nuoret ovat ajat sitten lähteneet Helsinkiin tai vielä pidemmälle maailmalle, missä on kunnan meininkiä. Itä-Suomeen tarvittaisiin maahanmuuttajia ylläpitämään infrastruktuuria ja peruspalveluita, mutta miten sinne houkutellaan ihmisiä elämään? Mitä muuta jännittävää siellä tarjotaan paitsi hyviä ulkoilu- ja talviurheilumahdollisuuksia?

Ehkäpä Iisalmeen, Joensuuhun, Varkauteen tai Mikkeliin pitäisi kerran vuodessa hankkia Elton John tai joku muun saman vetovoimaisuuskaliiperin eurooppalainen viihdetaitelija sirkuksineen ja hoveinensa. Se olisi alueelle valtava piristysruiske. ■

*Roman Schatz,
vapaa toimittaja ja kirjailija*

EU:n Rakennerahastotoiminta Suomessa

Vipuvoimaa
EU:lta
2007–2013

Suomalaisilla on mahdollisuus saada EU:lta tukea entistä paremman Suomen ja sen eri alueiden kehittämiseksi käyttämällä EU:n 1,7 miljardin euron vipuvoimaa, jolla ideat voidaan muuttaa kehityshankkeiksi ja käytännöksi. Tukea jaetaan kahdesta rakennerahastosta Euroopan aluekehitysrahastosta (EAKR) ja Euroopan sosiaalirahastosta (ESR).

EU-ohjelmat kannustavat omaehtoiseen kehittämiseen ja niiden tarkoituksena on parantaa suomalaista osaamista, kilpailukykyä ja työllisyyttä. Alueellista kilpailukykyä, innovointia, yritystoimintaa ja tasapainoa tukemalla vaikutetaan koko maan hyvinvointiin. Ihmisten tasavertaiset mahdollisuudet paranevat.

Yhteistä hyvälle rakennerahastohankkeille on realistinen toteuttamissuunnitelma ja toimiva yhteistyöverkosto. Hyvien hankkeiden tulokset jäävät elämään normaaliin toimintaan, auttavat kasvattamaan kilpailukykyä ja työllisyyttä sekä turvaamaan tulevaisuutta.

EU-tukea kannattaa hakea kehitysideoiden toteuttamiseksi. Rahoitusta voivat hakea yritykset, oppilaitokset, erilaiset järjestöt, tutkimuslaitokset, kunnat, seutukunnat ja muut oikeuskelpoiset yhteisöt tai niiden yhdistelmät. EU-tuen edellytyksenä hankkeille on aina myös kansallinen rahoitus, eli valtion, kuntien ja projekteihin osallistuvien yritysten, järjestöjen ja organisaatioiden oma rahoitusosuus.

Oman alueesi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ja maakunnan liitto auttavat eteenpäin.

www.rakennerahastot.fi